

Dokument nr. 8:81

(2005-2006)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene Odd Einar Dørum, Borghild Tenden, Gunnar Kvasheim og Trine Skei Grande

Forslag fra stortingsrepresentantene Odd Einar Dørum, Borghild Tenden, Gunnar Kvasheim og Trine Skei Grande om å innføre et kompetanseår for lærere i grunn- og videregående skole

Til Stortinget

BAKGRUNN

Lærerne er satt til å forvalte Norges viktigste ressurs. Det er av avgjørende betydning for den videre utviklingen av kunnskapssamfunnet at lærerne er kompetente, kunnskapsrike og motiverte for denne oppgaven. Lærerens faglige, didaktiske og pedagogiske kompetanse er svært viktig for elevenes læringsutbytte, og er i stor grad preget av å være en dynamisk størrelse. I vårt moderne samfunn er det et stadig økende behov for kontinuerlig å oppdatere seg i forhold til sitt eget fagfelt, og lærere som yrkesgruppe er intet unntak. I samfunnsutviklingen endrer yrkene seg som fagene gjør det. Forslagsstillerne vil derfor påpeke at det er nødvendig for lærere i grunn- og videregående skole å ha mulighet til systematisk å både fornye og komplettere sin fag- og yrkeskompetanse.

Undersøkelser viser dessverre at lærere i liten grad får det nødvendige påfyll av kompetanse i løpet av sin yrkeskarriere. Spesielt prekær er situasjonen innen realfagene. I den internasjonale undersøkelsen TIMSS fremgår det blant annet at

- færre lærere har fordypning i matematikk eller matematikdidaktikk i Norge enn i land det er naturlig å sammenligne seg med, og
- prosentandelen norske matematikklærere på 8. trinn som deltar i etter- og videreutdanning i fa-

get, gjennomgående ligger lavere enn i land det er naturlig å sammenligne seg med.

Forslagsstillerne vil påpeke at det er sannsynlig at en slik tendens også gjør seg gjeldende i flere fag. I en undersøkelse Norsk Respons AS nylig har utført blant medlemmene i Utdanningsforbundet, fremgår det at de fleste som har fått etterutdanning i forbindelse med "Kunnskapsløftet", har fått det i generelle emner, og at kun 22 pst. av lærerne i grunnskolen og 15 pst. av lærerne i videregående skole har fått etterutdanning i fagene sine.

I St.meld. nr. 30 (2003-2004) ble det referert til en undersøkelse av kompetansen i grunnskolen som viste at et flertall av lærerne i grunnskolen ikke hadde deltatt i etterutdanning knyttet til Reform 97 i de fagene de underviste i, og at etterutdanningen for de fleste som deltok, som regel var fra en til tre dager. Undersøkelsen viste likevel at nesten alle lærere deltok i kortere etterutdanningsopplegg på ett eller flere områder. Samtidig viser forskning at korte kurs som ikke settes inn i en sammenheng på den enkelte skole, ofte har liten effekt på opplæringen.

Forslagsstillerne ser nødvendigheten av å ha en systematisk ordning som ivaretar det faglige aspektet ved etter- og videreutdanning, samtidig som man gir lærerne tid nok til å gjennomføre et slikt opplegg. Forslagsstillerne ønsker derfor at det innføres et kompetanseår for lærere. Denne ordningen innebærer at lærere etter et visst antall år - for eksempel syv år - kan få permisjon inntil ett år med full eller delvis lønn for å ta relevant videreutdanning eller praktisere i annet relevant arbeid. En slik modell bygger på ordningen for vitenskapelig ansatte, som gir disse rett til ett års forskningstermin etter seks års tjeneste, eller et halvt års forskningstermin etter tre års tjeneste.

Forslagsstillerne vil understreke at innføringen av kompetanseår bør skje gradvis, både ut fra at dette er

et tiltak som krever god forberedelse for å virke etter hensikten, samt at man ikke ønsker utilsiktede konsekvenser i form av for eksempel lærermangel. Det er samtidig nødvendig med en finansiell opptrapping for å imøtekomme de praktiske behovene ved innføringen av denne ordningen.

Forslagsstillerne mener at innføringen av kompetanseår blant annet vil bidra til å øke lærernes kompetanse, bidra til at kontakten mellom skole og øvrige deler av samfunnet forsterkes, og sikre at lærerne får den motivasjon og kunnskap som det kreves for å være lærer i dagens samfunn. Samtidig kan tiltaket bidra til at det blir enda mer attraktivt å være lærer, noe som er nødvendig i forbindelse med ytterligere rekruttering til yrket. I tillegg kan ordningen føre til

at lærere generelt står lenger i arbeid, noe som vil være nødvendig for å avhjelpe den prekære lærermangelen de kommende årene.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen fremme en plan for innfasing av et kompetanseår for lærere i grunn- og videregående skole.

27. april 2006